

derne, og hvad der er hans (ofte plausible) teori. Desuden gives den nødvendige baggrundshistorie, blandt andet om johannitterne og om den vigtige salthandel ved Kattegatskysten.

Bogen bygger på omfattende læsning, og skal man sluttelig drille lidt,

kan man beklage, at han anvender anmelderens over 30 år gamle Friis-stamtavle uden at kende hans kun fem år gamle arbejde om blandt andet forholdet mellem den vestjyske slægt Sort og de sjællandske Lilliesparrer.

Troels Dahlerup

NYERE TID

H. Hertzum-Larsen (udg.): *Kongens Retterting. Register til Herredagsdomme 1616-1650*. (Hertzums Forlag, 1996). 250 s., 210 kr.

H. Hertzum-Larsen (udg.): *Jyske domme og dokumenter 1440-1700*. (Hertzums forlag, 1998). 574 s., 280 kr.

Protokollerne fra Kongens Retterting udgør et væsentlig bidrag til den danske retshistorie, og det er af samme årsag kun godt, at der gøres et arbejde for at tilgængeliggøre disse retssager for et større publikum.

Hertzum-Larsens *Kongens Retterting. Register til Herredagsdomme 1616-1650* er et navneregister, opdelt efter protokoller, til de domme, der blev afsagt mellem 1616 og 1650. Det medfører, at brugeren enten skal vide, at den person, der eftersøges, havde en sag verserende for domstolen netop det år. Eller også skal de 250 sider læses igennem i håbet om, at den bestemte person, der eftersøges, optræder i protokollerne. Alene som navneregister er udgivelsen umådelig svær at anvende, og det må da håbes, at der i det mindste følger et sagregister.

Jyske domme og dokumenter 1440-1700 er udsprunget af Hertzum-Larsens forberedelser til udgivelsen af registre til herredagsdommene 1615-1650. Under dette arbejde blev han opmærksom på en række utrykte domme og do-

kumenter, der nu er blevet offentliggjort i denne publikation. Det drejer sig om 302 dokumenter og domme.

Systematikken i udgivelsen, hvis den da findes, er godt skjult. Det oplyses, at da Hertzum-Larsens interesse især har været rettet mod de tre Horne herreder, »er der en del med herfra«. Er alle domme fra disse tre herreder med? Hvad er ellers med? Og hvorledes er udvælgelsen foretaget? Herredagsdombøgerne ophørte med enevældens indførelse i 1660, men ikke desto mindre findes der domme og dokumenter senere end dette tidspunkt. Hvorledes passer et skøde fra Mejlgård godsarkiv, Nr. Dyrs herred, fra 1660 ind i billedet eller for den sags skyld en rettertingsdom fra 1570 mellem Jacob Rostrup til Lergrav og sognepræsten i Holstebro Mads Hvid? I det mindste burde der i bogen have været en henvisning til den dom i herredagsdommene, som Hertzum-Larsen har benyttet.

Skal brugerne af denne udgivelse have glæde heraf, skal registre benyttes flittigt.

Jens Chr. V. Johansen

H. Hertzum-Larsen (udg.): *Syn på Ryttergods 1686*. (Hertzums Forlag, 1985). 239 s., 183 kr.

H. Hertzum-Larsen: *Udenbys personer nævnt i Odense-Skifter 1630-1750*.